

Styrgruppens förslag angående Stocket återbruks framtid med förslag till finansiering

Inledning:

Stocket återbruksverksamhet har bedrivits i sin nuvarande form som ett projekt som har letts av serviceförvaltningen. Projektets primära uppdrag har varit att öka återbruket av främst möbler och inventarier inom staden. I projektet finns effektmål att minska stadens utgifter för inköp av nya möbler och genom det bidra till flera miljömål. Ytterligare mål i projektet har varit att öka det sociala arbetet.

Navet i projektet är Stocket-webben där möbler och andra artiklar annonseras ut och bokas. Den tekniska applikationen för webben innehåller också en statistikfunktion där mängden möbler och andra artiklar som förmedlas via webben mäts

I projektet finns också en lagerlokal i Farsta Strand sedan hösten 2017 där arbetsmarknadsförvaltningen bedriver en arbetsträningsverksamhet, kopplat till Lundaverkstadens verksamhet.

I samband med T1 2018 förlängdes projektet. Samtidigt fattades beslut att projektets styrgrupp i och med detta skulle göra en bedömning av nyttan av verksamheten inom de tre hållbarhetsområdena ekonomi (besparingar), miljö och social verksamhet, samt visa på några olika förslag till finansieringsmodeller.

Styrgruppens förslag till finansiering utgör en bilaga till slutrapport av projektet, daterat 2019-03-04.

Styrgruppens förslag

Styrgruppen föreslår att verksamheten Stocket blir en permanent del av stadens verksamheter.

Styrgruppen gör bedömningen att projektet uppnår de mål som satts upp i projektet. Projektet möter av KF beslutade mål för stadens verksamheter, stadens Avfallsplan och Miljöprogram.

Styrgruppen gör även bedömningen att tillgång till en mellanlagringslokal är en förutsättning för ett fortsatt lyckat återbruksarbete samt ger goda möjligheter till arbetsmarknadsåtgärder. Därutöver att den tekniska plattformen utvecklas i enlighet med stadens gemensamma standarder och mål om verksamhetsstödjande- och uppföljningsbara lösningar

Projektet

Stocket återbruk är ett projekt som ligger i framkant inom cirkulär ekonomi. Cirkulär ekonomi är en lönsam affär där en offentlig verksamhet, ett företag eller en organisation hushållar med material och resurser så att det blir medel över för social hållbarhet och att den miljömässiga hållbarheten ökar.

Projektet är uppbyggt kring de tre hållbarhetsmålen som finns uttalade i stadens budget, Stadens miljöprogram och avfallsplan, kommunallagen, EU:s Avfallshierarki samt i andra stadsgemensamma styrdokument.

Ekonomisk hållbarhet: ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

Miljömässig hållbarhet, som handlar om att hushålla med materiella resurser på lång sikt t.ex. ökat återbruk, minskade klimatpåverkan, utebliven uppkomst av avfall

Social hållbarhet, som handlar om att sträva mot ett samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter uppfylls t.ex. kärnverksamheter, arbetsmarknadsåtgärder

I slutrapporten redovisas:

- Uppskattad minskning av stadens utgifter för inköp av nya möbler och andra inventarier under projektperioden jämfört med motsvarande period före projektstart.
- Minskad uppkomst av avfall per ton på grund av ökat återbruk och uteblivna inköp och utebliven nyproduktion.
- Minskade utsläpp av växthusgaser per ton p.g.a. ökat återbruk och därmed uteblivna inköp och utebliven nyproduktion.
- Beskrivning av hur antalet arbetsmarknadsåtgärder har ökat.

Projektets två delar

Praktiskt kan projektet delas upp i två delar;

1. Teknisk applikation, webb, statistikfunktion och support

Stocket-webben kan nyttjas av alla anställda i stadens förvaltningar och bolag för annonsering, bokning och efterlysning av överblivna möbler och andra artiklar för återbruk. Serviceförvaltningen har under projekttiden ansvarat för projektledning, teknisk applikation, support för användare, marknadsföring och beräkning av resultat.

Applikationen har också en databas som innehåller data som ligger till grund för statistik och resultat om:

- ekonomiska besparingar
- miljöresultat
- antal annonser
- antal artiklar av olika kategorier
- antal förmedlade artiklar m.m.

För att ta fram resultat krävs bearbetning av data. Applikationen innehåller inte resultat om arbetsmarknadsåtgärder.

2. Arbetsträningsverksamhet och offentligt skyddat arbete

Arbetsmarknadsförvaltningen handleder deltagare som får arbetsträning på det lager som staden hyr för tillfällig förvaring av möbler med mera samt hos kunder till Stocket. Deltagarnas uppdrag är att vara behjälpliga vid större och mindre flyttar inom stadens verksamheter med främst transporter och hantering av möbler och andra artiklar på lagret. Mot självkostnadspris genomförs transporter av möbler till/från olika förvaltningar och bolag. I stadsdelsförvaltningarna får arbetslag med anställda inom till exempel offentligt skyddat arbete meningsfulla och efterfrågade arbetsuppgifter med bland annat transporter av möbler.

Budget

Beräknad kostnad för verksamheten totalt beräknas till ca 2,5 mkr för 2019, baserat på kostnader 2018. Under projektperioden har även projektet haft kostnader för en projektledare, ca 800 tkr/år, vilket inte räknas med i kostnadsberäkningen nedan. Poängteras bör också att denna beräkning utgår ifrån den omfattning verksamheten haft under projektperioden samt med befintlig teknisk plattform.

Utvecklingskostnader för en ny teknisk plattform tillkommer, se nedan.

Radetiketter	Kostnadstyp	Summa av Belopp
Personal	Anställd	480 000
Lokal	Lokalhyra, fastighetsskatt, värme	900 000
Drift	IT drift	600 000
	Hyra bil inklusive drivmedel	120 000
	El	16 000
	Larm, brandlarm	24 000
	It kommunikation	47 000
	Städ	15 000
	Parkering	18 000
Övrigt	Diverse och förbrukningsmaterial	150 000
	Marknadsföring	150 000
Totalsumma		2 520 000

Den kostnadsberäkning som gjorts, med utgångspunkt från 2018 års driftkostnader för verksamheten, innefattar hyra för lagerlokal inklusive personalutrymmen, internet och telefoni, bemanning (1 st arbetsledare), leasing av mindre fordon för transporter och bränsle samt övriga kringkostnader. Därutöver kostnader för befintlig IT-tjänst/teknisk plattform med drift och underhåll av systemet, webbapplikation, databas och servrar.

Mellanlagringslokal och arbetsmarknadsåtgärder

Styrgruppen bedömer att det finns en god potential att fortsätta bedriva verksamhet i lokalen i Farsta strand och att vidareutveckla återbruket med nya delar. Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på att fortsättningsvis bedriva arbetsträningsverksamhet i lokalen. Det finns stora möjligheter att utveckla verksamheten i lagerlokalen med ytterligare ökat återbruk, administrativa uppgifter samt närliggande uppdrag såsom som möbelrenovering, reparation och ”remake” av möbler och andra saker, om verksamheten blir permanent.

En bedömning är att möjligheten finns att utöka antalet deltagare i arbetsträningen samt den fasta personalen med upp till ca 10 deltagare och 3-4 personal. Med en ökad volym kan verksamheten även utöka det stöd som ges vid större flyttar och i och med det avlasta stadens förvaltningar. Den kostnadsberäkning som gjorts för 2019 kan därför komma att förändras vad gäller kostnader för verksamheten.

IT-tjänst och teknisk plattform:

Den databas som ligger i dagens tekniska plattform ger möjlighet att ta fram statistik som är kopplade till ett flertal av de mål som ska följas upp inom stadens alla verksamheter. Detta gör att den förvaltning eller det bolag inom staden som ansvarar för plattformen i en permanent

verksamhet även kommer att ha tillgång till data för uppföljning av återbruksverksamhetens miljö- och ekonomimål.

Den tekniska plattformen som idag används för att annonsera och boka möbler och andra inventarier på Stocket-webb är en tillfällig lösning som har använts under projektiden. Befintlig teknisk lösning bygger på en s.k. Open Source-lösning vars arkitektur avviker från stadens gemensamma standarder och mål om verksamhetsstödande- och uppföljningsbara lösningar. Den kräver även unik specialistkompetens vilket innebär personberoende och risk för kostnadsökningar.

I förundersökningen av ny teknisk plattform för Stocket återbruk förordas Stockholms stads E-tjänsteplattform. E-tjänsteplattformen är en plattform med enhetligt gränssnitt för staden som uppfyller stadens krav och gemensamma mål om teknisk infrastruktur och säkerhet. Lösningar skapade i E-tjänsteplattformen möjliggör att befintlig interaktionsdesign och funktionalitet i Stocket bibehålls, vilket bibehåller igenkännbarhet bland befintliga användare av Stocket-webb. Befintlig Stocket-webb överensstämmer exakt med stadens Varumärkesmanual och gränssnitt. Stocket-webb har kommit att bli väl använd bland stadens verksamheter.

Utöver migrering/flytt till stadens E-tjänsteplattform har förundersökningen även identifierat lösning som möjliggör integrerad statistikuppföljning. Sådan funktion finns inte i befintlig lösning vilket gör att man i dag beställer (månadsvis samt vid behov) statistikhämtning som tjänst från utvecklaren. Denna tjänst är därför opraktisk, personberoende och inte minst kostsam. Nedan kostnadsestimat inkluderar även kostnaden för integrerad lösning för statistikuppföljning. Denna del är estimerad att uppta 516 utvecklingstimmar vilket motsvarar 36,9 procent av totalt antal utvecklingstimmar, eller 615 072 kr. Eventuellt alternativ till identifierad lösning av integrerad statistikuppföljning kan potentiellt sänka utvecklingskostnaden. Sådant alternativ utreds skyndsamt.

Nedan följer estimat av utvecklingstimmar och kostnader för föreslagen lösning.

- dokumentation
- projektledning
- mottagning i E-tjänsteplattformen och SOA-plattformen (lagring)
- integrerad lösning för statistikuppföljning

	Timmar	Kostnad
Utveckling	1398	1 613 876
- varav utveckling av integrerad lösning för statistikuppföljning	516	615 072
Produktionssättning	50	58 700
TOTALT	1448	1 672 576

Förslag till finansiering

Serviceförvaltningen fick av SLK i uppdrag att komma med förslag på olika finansieringsalternativ för en permanent verksamhet. Frågan har hanterats i projektets styrgrupp som tagit fram tre förslag; att kostnaderna täcks via självkostnad, via anslag eller att kostnaderna fördelas ut inom stadens olika förvaltningar och bolag. För det sistnämnda presenteras två olika förslag på fördelningsnycklar.

Utgångspunkten vid framtagandet av förslagen har varit att finansieringsmodellen ska:

- Vara ett incitament för alla förvaltningar och bolag att återbruka inventarier framför att köpa nytt. Att förvaltningar/bolag kan följa sin kostnad borde ge en kostnadsmedvetenhet.
- Innebära minimal administration för stadens förvaltningar och bolag

Självkostnad

Ett förslag är att låta den förvaltning som nyttjar tjänsten, för flyttplanering eller annonsering, göra sig av med möbler eller boka upp en återbrukad möbel till den egna förvaltningen betala en kostnad för utförd tjänst eller möbel.

Styrgruppen gör bedömningen att detta alternativ inte ger önskat incitament för att återbruka möbler om det innebär en kostnad att återbruka. Dessutom skulle det innebära en kraftigt ökad administration att fakturera för varje tjänst, alternativt behöver den tekniska plattformen utvecklas till att integrera mot Agresso för fakturering. Detta skulle innebära kostnader både för integration och utökade kostnader för systemförvaltning samt underhåll och personella resurser.

Vilka besparingarna respektive förvaltning/bolag i framtiden kommer att göra kan variera mellan åren beroende av aktuella flyttprojekt och verksamhetsutveckling mm. Att dra slutsatser från nuvarande material kring vilka förvaltningar/bolag som kommer att nyttja tjänsten mest och därigenom ska betala mer eller mindre bedöms därför som svår att göra

och ger sannolikt ett osäkert underlag för en rättvisande fördelning av kostnader.

Självkostnaden för transporter föreslås dock även fortsättningsvis bekostas av respektive förvaltning/bolag som beställer transport genom Stocket eller via stadens upphandlade transportföretag. Administrationen för fakturering av kostnader för transporter är relativt låg. Stadens verksamheter uppfattar priset som lågt och det finns förståelse för varför tjänsten faktureras.

Kostnader fördelas över stadens förvaltningar och bolag via fördelningsnyckel

I beräkningen med fördelningsnyckel beräknas kostnaderna för varje förvaltning och bolag, med utgångspunkten antal anställda per förvaltning baserat på stadens IT-prislista 2019.

Denna modell följer de sedan tidigare etablerade finansieringsmodellerna för gemensam service samt skapar incitament för att återbruka i ökad utsträckning. Kostnaden kan faktureras årsvis eller fördelas via budget.

För fördelningen finns två förslag;

1. Hela kostnaden läggs ut beroende av förvaltnings/bolags antal anställda. Kostnaden varierar mellan 0 och ca 900 Tkr. (Se bilaga 2)
2. Alla förvaltningar/bolag får en fast administrativ kostnad för att ha tillgång till återbruksverksamheten, ex 15 000 kr. Denna avgift täcker viss del av verksamhetens kostnader. Resterande del fördelas enligt princip enligt ovan. För de mindre organisationerna utgår då ingen ytterligare kostnad än den administrativa avgiften. För den största förvaltningen innebär totalen ca 650 Tkr (Se bilaga 2)

Effekter vid kostnadsfördelning genom fördelningsnycklar och årlig fakturering

- Fördelar:
 - Relativt liten administration för förvaltningar och bolag.
 - Årlig fakturering medför att de faktiska kostnaderna synliggörs och skapar en mer rättvisande finansiering
 - Fördelningen med fakturering enligt fördelningsnycklar skapar incitament för att återbruka

- Nackdelar
 - Ökning av administration vid fakturering för ansvarig nämnd/bolag. Om fakturering görs årsvis blir administrationen dock relativt liten.

Effekter vid kostnadsfördelning genom fördelningsnycklar som fördelas via budget

- Fördelar:
 - Minimal administration för förvaltningar och bolag.
 - Tydlighet för ansvarig/ansvariga förvaltningar vilka budgetramar som gäller för året
- Nackdelar
 - Årlig budgetjustering riskerar att inte täcka verkliga kostnaderna och blir inte lika synlig och uppföljningsbar för de olika förvaltningarna och bolagen.

Anslagsfinansierad verksamhet

En förvaltning får uppdraget att ansvara för hela verksamheten och får anslag för beräknade kostnader.

- Fördelar:
 - Minimal administration för förvaltningar och bolag.
- Nackdelar
 - Årlig budget riskerar att inte täcka verkliga kostnaderna och blir inte lika synlig och uppföljningsbar för de olika förvaltningarna och bolagen.